

บรมพุทโธ ตั้งอยู่ใจกลางพื้นที่ราบเกตุ
รายล้อมด้วยเทือกเขาและภูเขาไฟเมราปี ที่ยังมีปฏิกิริยาอยู่
เคลื่อนบนสุดยกพื้น 3 ระดับ รองรับพระสถูป 72 องค์ ล้อมรอบพระสถูปใหญ่องค์กลาง
เป็นปริศนาหมายถึงสภาวะรวม 72 รูป 18 เจตสิก 52 จิต 1 นิพพาน 1
ทั้งหมดของสภาวะ คือ มหาไวโรจน์อมิตาภะพุทธ
มหาสุญญตาสุญญตา - ความว่างแห่งความว่าง

ประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิศดาร

เล่ม 1

A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ดี.จี.อี. ฮอลล์ / D. G. E. Hall

บรรณาธิการ / Editor

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / Charnvit Kaset Siri

การแปลนี้ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์เจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว

D. G. E. Hall 1955, 1964, 1968

Third Edition 1968

Reprinted 1970

ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิศดาร

เล่ม 1

A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ดี.จี.อี. ฮอลล์ / D. G. E. Hall

บรรณาธิการ / Editor

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / Charnvit Kasetsiri

คณะผู้แปล

ท่านผู้หญิงวรณัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
เพ็ชรี สุมิตร / ชุติรา จามรมาน / เพ็ญศรี ตึก
ม.ล. รสสุคนธ์ อิศรเสนา / วิลาสวงศ์ พงศบุตร
แถมสุข นุ่มนนท์ / ศรีสุข ทวีธาประสิทธิ์

ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิสดาร (1-2)
A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ผู้แต่ง	ดี.จี.อี. ฮอลล์ / D. G. E. HALL
บรรณาธิการ	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / CHARNVIT KASETSIRI
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	เพ็ชรี สุมิตร / อานันท์ กาญจนพันธุ์ / กาญจณี ละอองศรี / ยูพา ชุมจันทร์
บรรณาธิการต้นฉบับ	สมถวิล ลือชาพัฒน์พร
พิมพ์ครั้งแรก	พ.ศ. 2522
พิมพ์ครั้งที่ 2	พ.ศ. 2526
พิมพ์ครั้งที่ 3	กันยายน พ.ศ. 2549
จำนวนพิมพ์	2,500 เล่ม
ราคาชุดละ	1,500 บาท (2 เล่ม)
ISBN	974-94709-5-8
รูปเล่ม	ระวีวรรณ ครุวัธณา
แบบปก	DREAM CATCHER GRAPHIC CO., LTD. โทรศัพท์ 0-2455-3932, 0-2455-3995
ดำเนินการผลิต	GREENPRINT CO., LTD. โทรศัพท์ 0-2874-8279
จัดจำหน่ายโดย	ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Call Center: 0-2255-4433 http://www.chulabook.com

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

TOYOTA THAILAND FOUNDATION

87/2 ชั้น 42 ซีอาร์ซี ทาวเวอร์ ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2305-2068-9 โทรสาร 0-2305-2014-6
82/2 CRC Tower, All Seasons Place, Wireless Road, Lumpini, Pathumwan,
Bangkok 10330 Tel: 0-2305-2068-9 Fax: 0-2305-2014-6

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCE AND
HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

413/38 ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2433-8713

413/38 Arun-amarin Road, Bangkok 10700 Tel:/Fax: 0-2433-8713

<http://www.textbookproject.com>

สารบัญ

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(11)
รายนามคณะกรรมการมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(12)
รายนามคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(13)
กิจกรรมของมูลนิธิ	(14)
คำแถลงมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	(15)
รายนามคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ	(17)
คำนำของบรรณาธิการ	(18)

ภาคหนึ่ง จุดเริ่มต้นถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16	1
บทที่ 1 การตั้งถิ่นฐานของชนชาติต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	3
2 สมัยเริ่มประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	13
ก. การเผยแพร่อิทธิพลอินเดีย	13
ข. รัฐที่เก่าแก่ที่สุด พุ้นันและลินยี	27
ค. สมัยที่มีจารึกรุ่นแรก	33
3 จักรวรรดิหุมู่เกาะ ตอนที่ 1	45
ก. กำเนิดของศรีวิชัย และราชวงศ์ไศเลนทร์	45
ข. ความรุ่งเรืองและความเสื่อมอำนาจของอาณาจักรศรีวิชัย	60
4 จักรวรรดิหุมู่เกาะ ตอนที่ 2	69
ก. ชาวจนถึงสมัยที่พวกมองโกลรุกรานเมื่อ ค.ศ. 1293	69
ข. อาณาจักรมัชปาหิต ค.ศ. 1293 - ประมาณ ค.ศ. 1520	83
5 ชนชาติเขมร และสมัยพระนคร	97
ก. อาณาจักรกัมพูชาสมัยโบราณ	97
ข. กัมพูชา ตั้งแต่ ค.ศ. 1001 จนถึงสมัยถอนตัวจากบริเวณพระนครใน ค.ศ. 1432	114
ค. รากฐานทางเศรษฐกิจของอารยธรรมกัมพูชา	136
ง. กัมพูชาตั้งแต่ ค.ศ. 1494 จนถึงชัยชนะของไทยใน ค.ศ. 1594	138
6 พม่าและยะไข่	143
ก. ระยะเวลาก่อนสมัยอาณาจักรพุกาม	143
ข. จักรวรรดิพุกาม ค.ศ. 1044 - ค.ศ. 1287	148
ค. ตั้งแต่ชาวมองโกลเข้าครอบครองพุกาม (ค.ศ. 1287) จนถึงชาวไทยใหญ่ทำลายเมืองอังวะ (ค.ศ. 1527)	163

บทที่ 7	คนไทยและอาณาจักรอยุธยา	173
8	อาณาจักรจามปา	189
9	อันหน่า และ ตังเกี๋ย	201
10	อาณาจักรมะละกา และการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม	209
11	เศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนที่จะได้รับผลกระทบจากยุโรป	225
12	สมัยชาวยุโรปเริ่มเข้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	235

ภาคสอง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคเริ่มแรกยุโรปขยายอำนาจ 243

บทที่ 13	ชาวโปรตุเกสและชาวสเปนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	245
	ก. ชาวโปรตุเกส	245
	ข. ชาวสเปนในหมู่เกาะฟิลิปปินส์	254
	ค. สเปนเข้าแทรกแซงกัมพูชา	261
14	อาณาจักรพม่าและอาณาจักรไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 16	265
	ก. ก่อน ค.ศ. 1570	265
	ข. จาก ค.ศ. 1570 - ค.ศ. 1599	273
15	อินโดนีเซีย ตั้งแต่สิ้นสมัยมขปาหิตจนถึงสมัยมะหะรัมเริ่มมีอำนาจ	281
	ก. รัฐต่างๆ ในอินโดนีเซีย	281
	ข. การโจมตี “วงล้อม” ของอังกฤษและฮอลันดา	287
	ค. การต่อสู้แย่งชิงการค้าเครื่องเทศระหว่างอังกฤษและฮอลันดา	297
16	อาณาจักรมะหะรัมและการขยายกิจกรรมของบริษัท VOC	
	ค.ศ. 1623 - ค.ศ. 1684	311
17	ความเจริญขั้นสูงสุดและความเสื่อมของบริษัท VOC ค.ศ. 1684 - ค.ศ. 1799	325
18	อำนาจของแว่นแคว้นต่างๆ ในแหลมมลายู หลังสิ้นสมัยอาณาจักรมะละกา (ค.ศ. 1511) จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18	339
19	ไทยกับมหาอำนาจชาติยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 17	351
20	พม่า สมัยราชวงศ์ตองอูกลับรุ่งโรจน์ขึ้นใหม่ ค.ศ. 1600 - ค.ศ. 1752	367
21	ความเจริญและความเสื่อมของราชอาณาจักรมรหังแห่งยะไข่	379
22	สมัยต้น ๆ ของราชวงศ์อลองพญาในพม่า ค.ศ. 1752 - ค.ศ. 1782	393
23	อันหน่าและตังเกี๋ย ค.ศ. 1620 - ค.ศ. 1820	403
	ก. การต่อสู้ระหว่างตระกูลตริन्ह์และตระกูลเหงีเยน ค.ศ. 1620 - ค.ศ. 1777	403
	ข. การสถาปนาจักรวรรดิเหงีเยนในโคจิ้นจิ้น อันหน่าและตังเกี๋ย	
	ค.ศ. 1777 - ค.ศ. 1820	412
24	การยึดแย่งกัมพูชา	421

บทที่ 25	ราชอาณาจักรลาว ค.ศ. 1591 - ค.ศ. 1863	429
26	ราชอาณาจักรไทย ค.ศ. 1688 - ค.ศ. 1851	439

ภาคสาม ยุคสมัยยุโรปขยายการครอบครองดินแดน 453

บทที่ 27	อินโดนีเซียนับตั้งแต่บริษัท VOC ถูกขุบเล็ก จนถึงปีที่แรพเฟิลพ้นจากตำแหน่ง ค.ศ. 1799 - ค.ศ. 1816	455
28	การเริ่มต้นของอังกฤษในมลายู คือพื้นฐานที่นำไปสู่สิงคโปร์	469
29	สเตอร์ลิ่งเซตเติลเมนต์ และบอร์เนียว ค.ศ. 1786 - ค.ศ. 1867	481
	ก. ตั้งแต่อังกฤษได้ปีนัง จนถึงสนธิสัญญาอังกฤษ-ฮอลันดา ค.ศ. 1824	481
	ข. สเตอร์ลิ่งเซตเติลเมนต์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1824 - ค.ศ. 1867	489
	ค. บอร์เนียวจนถึง ค.ศ. 1839	496
	ง. โจรสลัดและงานของราชาเจมส์ บรู๊ค	502
30	การฟื้นฟูระบบการปกครองของฮอลันดาในอินโดนีเซีย และระบบการเพาะปลูก ค.ศ. 1816 - ค.ศ. 1848	511
31	การเคลื่อนไหวก้าวต่อไปของอังกฤษ ในมลายูและบอร์เนียว	523
32	การเคลื่อนไหวก้าวต่อไปของฮอลันดาในอินโดนีเซีย	543
33	รัชสมัยของพระเจ้าปดุง และสงครามอังกฤษ-พม่า ค.ศ. 1782 - ค.ศ. 1826	553
34	พม่าตั้งแต่สมัยสนธิสัญญายันคาโอ จนถึงสมัยการก่อตั้งมณฑลพม่าของอังกฤษ ค.ศ. 1826 - ค.ศ. 1862	569
35	ปลายราชวงศ์ชองพญา ณ มณฑลเฉยไค ค.ศ. 1862 - ค.ศ. 1885	583
36	เวียดนามและการขยายดินแดนของฝรั่งเศสในอินโดจีนระยะแรกเริ่ม ค.ศ. 1820 - ค.ศ. 1870	603
37	การขยายตัวระยะที่สองของฝรั่งเศสในอินโดจีน ค.ศ. 1870 - ค.ศ. 1900	615
38	สยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ค.ศ. 1851 - ค.ศ. 1910	625
39	อังกฤษ ฝรั่งเศส และปัญหาเกี่ยวกับสยาม	639
	ก. ทลวงพระบาง	639
	ข. ปัญหาแม่น้ำโขง	647
	ค. เหตุการณ์ที่ปากน้ำและหลังจากนั้น	652

ภาคสี่ ลัทธิชาตินิยม กับการท้าทายอำนาจครอบงำของยุโรป 661

บทที่ 40	ฟิลิปปินส์สมัยต้น จนถึงสิ้นสุดการปกครองของสเปน	663
41	ชีวิตใหม่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	679

42	พม่าของอังกฤษ ค.ศ. 1886 - ค.ศ. 1942	683
43	แนวทางใหม่ของฮอลันดา และลัทธิชาตินิยมในอินโดนีเซีย ค.ศ. 1900 - ค.ศ. 1942	699
44	การปกครองของฝรั่งเศส และลัทธิชาตินิยมในอินโดจีน	707
45	สหรัฐอเมริกา และลัทธิชาตินิยมของฟิลิปปินส์	715
46	โฉมหน้าทางเศรษฐกิจของการยึดครองของชาวยุโรป	729
	ก. พม่าของอังกฤษ	730
	ข. อินโดจีนของฝรั่งเศส	735
	ค. หมู่เกาะเนเธอร์แลนด์อินดีส	739
	ง. มลายู	742
47	ประเทศไทยในระบอบการเปลี่ยนแปลง ค.ศ. 1910 - ค.ศ. 1942	751
48	ผลกระทบจากญี่ปุ่น	763
49	หลังสงคราม ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 1950	781
	ก. มลายู	782
	ข. พม่า	787
	ค. อินโดจีนของฝรั่งเศส	792
	ง. อินโดนีเซีย	795
	จ. ประเทศไทย	799
	ฉ. ประเทศฟิลิปปินส์	801
50	การได้เอกราช	807
	ก. ปัญหาทั่วไป	807
	ข. เวียดนาม กัมพูชา และลาว	815
	ค. มลายู และ สิงคโปร์	825
	ง. อินโดนีเซีย	834
	จ. สหภาพพม่า	839
	ฉ. ประเทศไทย	845
	ช. ประเทศฟิลิปปินส์	848
	ภาคผนวก	851
	รายพระนามพระราชวงศ์ พร้อมทั้งรายชื่อข้าหลวงและข้าหลวงใหญ่	852
	บรรณานุกรมเลือกสรร	877
	ครุฑ	913

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย (Toyota Thailand Foundation-TTF)

ก่อตั้งขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2535 ในโอกาสที่บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ดำเนินงานมาครบรอบ 30 ปี ด้วยเงินทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 30 ล้านบาท ซึ่งมูลนิธิฯ ได้นำเงินดอกผลมาดำเนินกิจกรรม ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมสาธารณประโยชน์ด้านอื่นๆ โดยร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยราชการ องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรสาธารณกุศลต่างๆ

ในปัจจุบัน มูลนิธิฯ มีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 400 ล้านบาท โดยกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิฯ ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง และขยายขอบเขตอย่างกว้างขวาง ด้วยความตระหนักว่า ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็ง ย่อมอยู่บนรากฐานที่มั่นคงของการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ดังนั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการก่อสร้างสังคมที่ดี เข้มแข็งและสันติ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เจริญรุ่งเรืองอย่างแท้จริง

รายนามคณะกรรมการ มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

ประธานมูลนิธิ

พลตำรวจเอกเอกา สารสิน

รองประธานมูลนิธิ

Mr. Ryoichi Sasaki

กรรมการ

ดร. เสนาะ อุณาภูล

ดร. พิสิฐฐ ภัคเกษม

ดร. เจตน์ สุจริตกุล

ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ศ.ดร. คุณหญิงสุชาติดา กิระนนท์

ศ.ดร. สุรพล นิตไกรพจน์

คุณวิบูลชัย ณ ระนอง

Mr. Yoshinori Omori

Mr. Mitsuhiro Sonoda

คุณประมนต์ สุธีวงศ์

คุณนินนาท ไชยธีรภิญโญ

คุณไพบูลย์ ไวกวามดี

อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานชมรมตัวแทนจำหน่ายโตโยต้า

ประธานชมรมความร่วมมือโตโยต้า

กรรมการและเหรัญญิก

Mr. Yasuo Sasaki

กรรมการและเลขานุการ

คุณศุภรัตน์ ศิริสุวรรณางกูร

รายนามคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

คุณประมนต์ สุธีวงศ์	ประธานคณะกรรมการ บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด
คุณนินนาท ไชยธีรภิญโญ	รองประธานคณะกรรมการ
Mr. Ryoichi Sasaki	กรรมการผู้จัดการใหญ่
Mr. Yasuo Sasaki	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
Mr. Mitsuhiro Sonoda	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ และปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณไพบุลย์ ไวกวามดี	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณศุภรัตน์ ศิริสุวรรณาภรณ์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณสุทธี จันทรวินเมลิ้อง	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณงามพร พัฒนพิรุฬห์ทิต	ผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนองค์กร
คุณจิตติมา คงจำเนียร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนองค์กร และเลขานุการคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

กิจกรรมของมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

โครงการต่อเนื่อง

- สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- โครงการห้องเรียนมาตรฐาน
- โครงการหนังสือมือสอง
- โครงการหนังสือห้องสมุดชั้นประถม “ห้องเรียนรวมเล่น”
- โครงการรางวัลมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย
(TOYOTA THAILAND FOUNDATION AWARD - TTF AWARD)
- โครงการเผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม “อยุธยากับเอเชีย”
- โครงการต้นน้ำ ต้นชีวิต
- โครงการกองทุนหมุนเวียนนักเรียนพยาบาลในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือ
- โครงการอาหารกลางวัน “หนูรักผักสีเขียว” เพื่อพัฒนาการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนอย่างยั่งยืน และแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อพัฒนาการของเด็กวัยเรียน
- จัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือเฉลิมพระเกียรติ คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

โครงการและกิจกรรมพิเศษร่วมกับองค์กรต่างๆ

- โครงการพ่อแม่อุปถัมภ์ มูลนิธิหมอเสม พริ้งพวงแก้ว
- โครงการบ้านตะวันใหม่ มูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- โครงการส่งเสริมทางเลือก แรงงานคืนถิ่น มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก
- โครงการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์
- โครงการศึกษา “คนจนเมือง” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการศึกษานักศึกษาเรียนดี โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการศึกษาแก่เด็กหญิง โครงการผู้หญิงไทยวันพรุ่งนี้
- สนับสนุนการผ่าตัดแก้ไขอาการปากแหว่ง เพดานโหว่ในเด็ก สำนักงานบรรเทาทุกข์ สภากาชาดไทย
- การก่อสร้างอาคารเรียน แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

คำแถลง

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมมือแรงร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคล ในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริหารการศึกษาจากสถาบันต่างๆ เมื่อเริ่มดำเนินงานโครงการตำราฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีฐานะเป็นมูลนิธิฯ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2521 ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อกกี้ เฟลเลอร์ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมายเบื้องต้นแรกของมูลนิธิโครงการตำราฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพหนังสือตำราไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยโดยปริยาย อีกทั้งยังอาจช่วยการสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งชุมนุมผลงานเขียนของนักวิชาการต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ออกไปโดยทั่วถึงในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่งขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย สร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้นๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนา ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของมูลนิธิโครงการตำราฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภท ทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปล-เรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานวิจัย ในช่วงแรกๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่นๆ ด้วย นับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม กลั่นกรอง ตรวจสอบ และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบายได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ถึง 8 สาขาดังต่อไปนี้คือ (1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ (2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ (3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและ

มานุษยวิทยา (6) สาขาวิชาปรัชญา (7) สาขาวิชาจิตวิทยา (8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน และยังสามารถขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น “ชุด” ซึ่งมีเนื้อความคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น “ชุดชีวิตและงาน” ของบุคคลที่น่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังคงมีเจตนาหมั่นอันแน่วแน่ที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้จะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเราไม่ใช่กิจการแสวงหาผลกำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราในราคาย่อมเยาพอสมควร

คณะกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนแนะนำอยู่ห่างๆ ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่างๆ ให้เรา หรือเข้ามาร่วมบริหารงานร่วมกับเรา

เสน่ห์ จามริก

ประธานคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

รายนามคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

(ก่อตั้ง พ.ศ. 2509 โดยนายปวย อึ้งภากรณ์ นายเสน่ห์ จามริก ฯลฯ)

นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ	กรรมการ
นายรังสรรค์ ฐานะพรพันธุ์	กรรมการ
นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการ
นายวิทยา สุจริตรนารักษ์	กรรมการ
นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี	กรรมการ
นายวีระ สมบูรณ์	กรรมการ
นายประจักษ์ ก้องกีรติ	กรรมการ
นายพิภพ อุดร	กรรมการ
นางสาวอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	กรรมการ
นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
นายธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายทรงยศ แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

คำนำของบรรณาธิการ

“ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

ของ ดี.จี.อี. ฮอลล์

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย เท่าที่ผ่านมาเน้นความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศใหญ่ๆ เช่น ประเทศในยุโรปและอเมริกา ส่วนการศึกษาเอเชียก็เน้นแต่เพียงของไทย และประเทศสำคัญๆ เช่น อินเดีย จีน ญี่ปุ่น อยู่บ้างพอประมาณ แต่ประวัติศาสตร์ของประเทศข้างเคียงที่สำคัญกลับถูกละเลยไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งก็หมายความว่าประวัติศาสตร์ของพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม ตลอดจนมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งผู้คนพลเมือง วัฒนธรรม และระบบการปกครองมีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกับไทยเป็นอย่างยิ่ง ถูกปล่อยละเลยมาเป็นเวลานาน

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นดินแดนที่รวมประเทศต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกับประเทศไทยที่สุด เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นคำศัพท์ค่อนข้างใหม่ ซึ่งเริ่มใช้กันอย่างเป็นทางการก็เมื่อประมาณสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปัจจุบันหมายถึงประเทศต่างๆ นับตั้งแต่ พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตลอดจนประเทศไทย

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้นถือว่าเป็นดินแดนที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ของตนเองโดยเฉพาะ ในอดีตดินแดนนี้เป็นกึ่งกลางโลกอารยธรรมที่เจริญแล้วจาก 2 ประเทศมาบรรจบพบกัน นั่นคือ ระหว่างอารยธรรมอินเดียกับอารยธรรมจีน ครั้นล่วงมาในสมัยของลัทธิอาณานิคมตะวันตก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและวัฒนธรรมนั้น ดินแดนนี้กลายเป็นทางผ่านของประเทศในยุโรป และอเมริกา ที่ต้องการพิชิตและแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าจากจีน อินเดีย และญี่ปุ่น และผลสุดท้ายก็ทำให้หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ความสำคัญทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะเห็นได้อย่างชัดเจน ในเมื่อคู่กรณีสงครามคือญี่ปุ่นฝ่ายหนึ่ง และสัมพันธมิตร อันมีอังกฤษและสหรัฐอเมริกาอีกฝ่ายหนึ่ง ทำสงครามช่วงชิงดินแดนแถบนี้

ในสมัยปัจจุบัน ความสำคัญของดินแดนแถบบ้านเรากลายเป็นสมรภูมิของสงครามสมัยใหม่ที่มาในรูปของอิทธิพลทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนที่มหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น และจีน ต่างก็พยายามเผยแพร่และรักษาซึ่งอิทธิพลของตนไว้

ดังนั้น จึงเป็นที่น่ายินดีที่บรรดานักวิชาการหลายท่านได้ร่วมมือกันจัดแปลหนังสือ *A History of South-East Asia* ของท่านศาสตราจารย์ D. G. E. Hall ขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบการศึกษาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยทั่วไป ตลอดจนใช้เป็นคู่มือของผู้ที่ใฝ่ใจจะศึกษาเรื่องราวของประเทศต่างๆ ในดินแดนแถบบ้านเรา

A History of South-East Asia ของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์นั้น เป็นหนังสือที่สำคัญที่สุดเล่มหนึ่งในโลกของวิชาการ และเป็นที่น่าพอใจที่เกือบจะไม่มีการประท้วงหรือเอเซียตะวันออกเฉียงใต้คนใดที่ไม่เคยได้ยินหรือได้ใช้ศึกษาหนังสือเล่มนี้ นาม D. G. E. Hall มีความสำคัญในโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษเท่าๆ กับนามของ ยอร์ช เซเดส์ ในโลกภาษาฝรั่งเศส ท่านศาสตราจารย์ทั้งสองมีสานุศิษย์อยู่เกือบจะแทบทุกมุมโลกทีเดียว

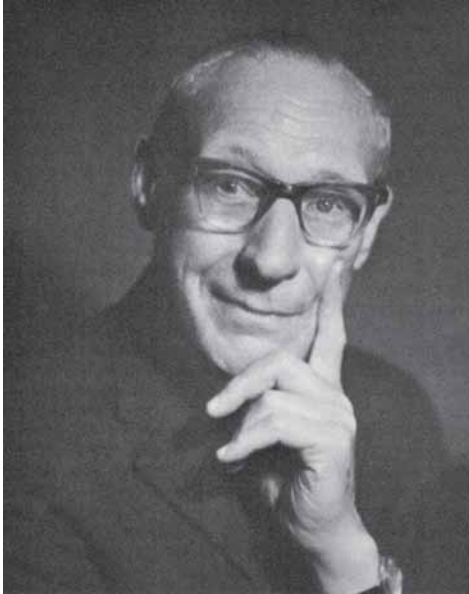
หนังสือของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์เล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์มาแล้วเกือบ 10 ครั้ง โดยเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 (1955) ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์ครั้งแรก และได้รับการตีพิมพ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสืออ้างอิงที่สำคัญ และเพราะดินแดนแถบนี้มีความสำคัญในด้านการเมืองระหว่างประเทศขึ้นมาอย่างยิ่งยวด ในปี พ.ศ. 2507 (1964) ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์ได้แก้ไขปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ใหม่ และในปี พ.ศ. 2511 (1988) ก็ได้แก้ไขปรับปรุงเป็นครั้งที่ 3 จนหนังสือเล่มนี้มีความหนา มาก ศาสตราจารย์ฮอลล์กล่าวว่า ที่ต้องปรับปรุงอยู่เรื่อยๆ ก็เป็นเพราะมีการวิจัยค้นคว้าอย่างมากมายโดยนักวิชาการ ทำให้หนังสือที่พิมพ์ครั้งแรกและครั้งที่สองล้าสมัยไป เมื่อมีผู้สนใจมากขึ้น หน้าของนักประวัติศาสตร์ก็จำเป็นต้องตอบสนองความสนใจอันนี้ และทำงานทางประวัติศาสตร์ให้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงใหม่ๆ ที่ปรากฏขึ้นมาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ นี่เป็นคุณสมบัติอันเป็นเลิศยิ่งของนักประวัติศาสตร์ และของศาสตราจารย์ที่อุทิศชีวิตของตนให้กับงานด้านวิชาการอย่างแท้จริงเช่นศาสตราจารย์ฮอลล์

ศาสตราจารย์ฮอลล์เป็นชาวอังกฤษโดยกำเนิด ท่านเกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2434 (1891) ท่านเป็นบุตรของกสิกรอังกฤษ ซึ่งมีได้มีจุดมุ่งหมายที่จะมาเป็นนักประวัติศาสตร์แต่อย่างใด ท่านเป็นคนที่มีร่างกายสมบูรณ์และมีเสียงนุ่มนวลไพเราะมากคล้ายเสียงเบส และท่านเกือบต้องกลายเป็นนักดนตรีอาชีพไปแล้ว เพราะท่านเคยได้รับทุนให้เรียนวิชาดนตรีที่ Trinity College ในลอนดอน และครั้งหนึ่งท่านก็เคยร้องเพลงเล็ยซึ่งพร้อมกับกลุ่มนักดนตรีอังกฤษ

แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2456 (1913) เมื่ออายุได้ 22 ปี ท่านได้เข้าศึกษาในคณะประวัติศาสตร์ ที่ King's College ของมหาวิทยาลัยลอนดอน และท่านได้ทุ่มเทความสนใจในการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์สมัยใหม่ ครั้นจบปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2459 (1916) แล้ว ท่านก็เรียนปริญญาโทต่อ และจากจุดนี้เองที่ทำให้ท่านเริ่มสนใจประวัติศาสตร์ของเอเซีย อันจะนำไปสู่การเขียน *A History of South-east Asia* ผลงานอันมีชื่อเสียงและทรงคุณค่าของท่านในเวลาต่อมา

จุดเริ่มต้นของความสนใจในประวัติศาสตร์เอเซียของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์นั้น เริ่มจากการที่ท่านเขียนวิทยานิพนธ์ปริญญาโทในหัวข้อ “การแข่งขันด้านโพ้นทะเลระหว่างอังกฤษกับฮอลันดา” ซึ่งทำให้ต้องค้นคว้าเรื่องราวของ East India Company ของทั้งสองประเทศที่ได้มาทำการค้าขายทางเรือในเอเซีย และมีการแข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์และกำไรทางการค้า

หลังจากจบการศึกษาชั้นปริญญาโทแล้ว ศาสตราจารย์ฮอลล์ก็เริ่มประกอบอาชีพอย่างจริงจัง ด้วยการสอนวิชาประวัติศาสตร์ตามมหาวิทยาลัยบางแห่งในอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันก็ร้องเพลงเป็นรายได้พิเศษเป็นบางครั้งด้วย ระเบียบนี้เป็นระเบียบของสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งท่านก็เข้าฝึกเป็นทหารอยู่ด้วย แต่ท่านได้ตัดสินใจเลือกที่จะทำหน้าที่นักวิชาการมากกว่าการเป็นทหาร หรือพูดตามสำนวนของอังกฤษว่า “เลือกใช้ปากกามากกว่าจะใช้ดาบ” (หรือปืน) นั่นเอง

ศาสตราจารย์ ดี. จี. อี. ฮอลล์ (2434-2522/1891-1979)
ภาพจาก *Southeast Asia History and Historiography: Essays Presented to D. G. E. Hall* (Ithaca and London: Cornell University Press, 1976)

โอกาสอันยิ่งใหญ่ของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์มาถึงในปี พ.ศ. 2463 (1920) ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นปีที่มีการตั้งมหาวิทยาลัยอย่างกึ่งขึ้นในพม่า สมัยนั้นพม่ายังเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษอยู่ การศึกษาอยู่ในสภาพเพิ่งจัดตั้งเริ่มเดินตั้งไขหานักวิชาการที่มีความรู้ประวัติศาสตร์พม่าไม่ได้แม้แต่คนเดียว ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์พร้อมด้วยภริยาต้องเริ่มต้นทุกสิ่งทุกอย่างในมหาวิทยาลัยอย่างกึ่ง เริ่มตั้งแต่การค้นคว้าประวัติศาสตร์พม่า วิ่งเต็นหาเงินสร้างตึกในมหาวิทยาลัย รวบรวมเอกสารหนังสือประกอบการเรียนการสอน เขียนหนังสือแนะนำวิชาประวัติศาสตร์เอง และผลที่สุดคือการตั้งคณะประวัติศาสตร์ขึ้นมา

ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์ทำงานสอนอยู่ในพม่าถึง 13 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2464 - 2477 (1921 - 1934) สาธุศิษย์ที่เป็นชาวพม่าของท่านหลายคนได้กลายเป็นผู้นำของพม่าต่อมา ท่านได้ผ่านและเห็นขบวนการชาตินิยมพม่าที่ก่อตัวขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ขบวนการนักศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการชาตินิยมได้ช่วยให้พม่าได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ในปี พ.ศ. 2477 (1934) ศาสตราจารย์ฮอลล์ลาออกจากตำแหน่งของมหาวิทยาลัยอย่างกึ่ง และกลับไปทำงานสอนที่อังกฤษ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2492 (1949) ท่านก็ได้รับตำแหน่งสำคัญเป็นอาจารย์ประจำของ School of Oriental and African Studies (SOAS) ของมหาวิทยาลัยลอนดอน ณ ที่นี้เองที่ท่านได้ใช้เวลาบรรยายและรวบรวมเอกสาร เพื่อเขียนงานประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างปี พ.ศ. 2495 - 2496 (1952 - 1953) ท่านได้เดินทางท่องเที่ยว บรรยาย พบปะและปรึกษากับนักวิชาการพม่า ไทย มลายู และอินโดนีเซีย (ครั้งหนึ่งท่านได้มาบรรยายที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และในปี พ.ศ. 2498 (1955) *A History of South-East Asia* หนังสือเล่มสำคัญของท่านจึงได้รับการตีพิมพ์ขึ้นมาเป็นครั้งแรก และได้กลายเป็นผลงานชิ้นคลาสสิกที่ผู้สนใจประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบนี้จะต้องอ่าน

ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์สอนอยู่ที่ SOAS เป็นเวลานานถึง 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2492 - 2502 (1949 - 1959) ซึ่งท่านมีตำแหน่งประจำอยู่จนกระทั่งครบเกษียณอายุราชการ เมื่อท่านครบเกษียณแล้ว ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณ (Professor Emeritus) ซึ่งก็หมายความว่าท่านยังคง

ดำเนินการสอนอยู่เป็นครั้งคราว มิได้ปลดเกษียณไปเลยๆ ในช่วงชีวิตการทำงานนั้น ท่านได้เขียนหนังสือและบทความมากมาย จนสุดท้ายจะนำมากล่าวไว้ในนี้ได้ อาจจะไม่เกินความจริงนักที่จะกล่าวว่า ผลงานของท่านได้บุกเบิกให้สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสาขาวิชาที่เด่นเป็นตัวของตัวเอง และเป็นสาขาวิชาที่มีการประสาทปริญญาของตัวเองได้โดยอิสระ

ภายหลังเกษียณอายุราชการแล้ว ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์ก็ยังคงมีบทบาทในวงวิชาการในฐานะอาจารย์ชั้นนำอยู่ ท่านได้รับเชิญไปสอนที่มหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ มลรัฐนิวยอร์ก และได้ช่วยพัฒนาให้การศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของคอร์เนลล์มีชื่อเสียงและผลงานทางวิชาการที่ถือได้ว่าเป็นอันดับหนึ่งของอเมริกา คอร์เนลล์ได้กลายเป็นบ้านที่สองของท่าน สลับกันปีเว้นปีกับมหาวิทยาลัยลอนดอน ชาวต่างชาติที่ไปเรียนที่คอร์เนลล์หรือลอนดอนจะต้องเคยเห็นท่านศาสตราจารย์ผู้สูงอายุผู้นี้ ท่าทางแข็งแรง รูปร่างผอมมีสง่า น้ำเสียงกังวานมีอำนาจ แต่เมตตา บางครั้งท่านจะเดินฝ่าลมหนาว ฝ่าหิมะไปทำงานสอน รวบรวมว่าสังขารที่ร่วงโรยมาแล้วกว่า 80 ปีนั้น มิได้กระทบกระเทือนหรือบ่อนทำลายจิตใจอันแข็งแกร่งของท่าน ที่จะทำงานทางด้านวิชาการและผลิตลูกศิษย์ลูกหาแต่อย่างใดเลย

ในวัยที่ล่วงเลยไปกว่า 80 ปี ในขณะที่ตาท่านเสียไปข้างหนึ่งแล้ว และตาอีกข้างก็อ่านหนังสือไม่สะดวก ท่านก็ยังผลิตผลงานออกมามากเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากการแก้ไข *A History of South-East Asia* เป็นครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2511 (1988) ที่ท่านได้เพิ่มเติมข้อมูลใหม่ๆ ที่นักวิชาการค้นพบ ท่านยินดีที่จะดัดแปลงแก้ไขวิชาการให้ถูกต้อง เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา และสมเหตุสมผล ไม่ได้ยึดหรือยึดอยู่กับความเป็น “หัวเก่า” แม้แต่เรื่องสงครามเวียดนาม ท่านก็กล้าที่จะยืนยันด้วยหลักเหตุผลวิชาการว่าสิ่งใดถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์เช่นนั้น นี่เป็นคุณสมบัติที่ท่านได้ยกย่องประดุจจะงมเข็มในมหาสมุทร เป็นคุณสมบัติที่ท่านได้จากศาสตราจารย์ที่ผ่านชีวิตมาแล้วเกือบหนึ่งศตวรรษ และเป็นศาสตราจารย์ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน จนได้รับการยกย่องจากทั่วโลกอย่างยิ่งยวด ไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยที่จะมีคนขนานนามท่านว่า “A Chief Historian of South-East Asia”

ด้วยข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมาข้างต้น โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย จึงมีความปิติอย่างล้นพ้นที่ได้รับอนุญาตให้แปลหนังสือเล่มนี้ เราได้แบ่งงานแปลออกแจกจ่ายและได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ ของไทยหลายท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์ท่านผู้หญิงวรุณยุพา สนิทวงศ์ฯ แปลบทที่ 1-5 และบทที่ 10-12
2. อาจารย์ชูสิริ จามรมาน แปลบทที่ 6-9
3. อาจารย์เพ็ชรี สุมิตร แปลบทที่ 13-19
4. อาจารย์ ม.ล. รสสุคนธ์ อิศรเสนา แปลบทที่ 20-26
5. อาจารย์วิลาสวงศ์ พงศบุตร แปลบทที่ 27-32
6. อาจารย์เพ็ญศรี ตู่ก แปลบทที่ 33-39
7. อาจารย์แถมสุข นุ่มนนท์ แปลบทที่ 40-44
8. อาจารย์ศรีสุข ทวีชาประสิทธิ์ แปลบทที่ 45-50

และเนื่องจากหนังสือของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์มีความยาวมาก เป็นภาษาอังกฤษมีความหนาถึง 1,019 หน้า ดังนั้นในการจัดพิมพ์เป็นภาษาไทยจึงต้องแบ่งแยกออกเป็น 2 เล่ม โดยถือว่าเล่มละ 2 ภาค หนังสือของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์มีทั้งหมด 4 ภาครวม 50 บทด้วยกัน

บรรณาธิการต้องขอขอบคุณบุคคลต่างๆ ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการช่วยแปลและจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ อาจารย์กาญจน์ ละอองศรี และอาจารย์ยุพา ชุมจันทร์ แห่งคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำหน้าที่ผู้ช่วยบรรณาธิการอย่างยิ่ง อาจารย์กุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา แห่งคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์เพ็ชรี สุมิตร แห่งคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ช่วยวิ่งเต้นผลักดันให้หนังสือเล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ออกมา ส่วนอาจารย์วิมล พงศ์พิพัฒน์ ได้ช่วยอ่านต้นฉบับแปล และติชม เสนอคำแก้ไขอย่างละเอียดถี่ถ้วน ทั้งหมดนี้ขอได้รับความขอบคุณจากบรรณาธิการเป็นอย่างมากมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหนังสือเล่มนี้คงทำให้วงวิชาการของไทย เข้มแข็งขึ้นเป็นอย่างมากต่อไป

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1 กุมภาพันธ์ 2520

หมายเหตุ

1. หนังสือของ “ฮอลส์” เล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์มาแล้ว 2 ครั้ง เมื่อปี 2522 และปี 2526 ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งของบริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
2. ส่วนคำนำข้างต้นก็เขียนขึ้นเมื่อต้นปี 2520 ในบรรยากาศของความผันผวนทางการเมืองไทยหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ยุคปลายสงครามเย็นของระดับสากล (แต่ร้อนระอุและทำลายล้างชีวิตในบ้านของเรา) ที่ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ประธานคณะกรรมการมูลนิธิโครงการตำราฯ คนแรกและอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในสมัยนั้นต้องกลายเป็น “คนดี แต่เมืองไทย ไม่ต้องการ”
3. ส่วนท่านศาสตราจารย์ฮอลส์ได้ถึงแก่กรรมไปเมื่อปี 2522 เมื่ออายุได้ 88 ปี ก่อนที่หนังสือจะออกมาเพียงเล็กน้อย แต่ท่านก็ได้รับทราบก่อนหน้านั้นว่า ได้มีการแปลเป็นภาษาไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว และกำลังจะขึ้นแท่นพิมพ์
4. ในการพิมพ์ครั้งที่ 3 ในปี 2549 นี้ (พร้อมๆ กับโอกาสอันสำคัญของ 30 ปี เหตุการณ์ 6 ตุลา และ “ทองปาน”) ก็มาจากเหตุผลที่ว่า แม้หนังสือเล่มนี้จะเก่าแก่เป็นอย่างยิ่งก็ตาม แม้ข้อมูลและการตีความประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบนี้ จะเปลี่ยนไปอย่างมากมายก็ตาม ตัวอย่างหนึ่งที่อาจถูกมองข้ามไปก็คือ การเกิดขึ้นของประเทศใหม่ คือ ทิมอร์ตะวันออก นั่นเอง (และก็ไม่มีใครคาดเดาได้ว่าจะมีพลังของ “ลัทธิชาตินิยม” ที่จะทำให้เกิดประเทศใหม่ขึ้นมาอีกหรือไม่) กระนั้นก็ตาม หนังสือเล่มนี้ก็ยังคงความเป็น “คลาสสิก” อยู่ เป็นแหล่งของการอ้างอิง ของการตรวจสอบข้อมูล ซึ่งหลากหลาย ชับซ้อน และมีปริมาณมหาศาล ยากจะหาได้จากหนังสือเล่มอื่นๆ ไม่ว่าจะ เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศมาแทนที่ได้ ดังนั้น “ฮอลส์” ก็คงยังเป็น “คัมภีร์” และเป็น “คู่มือ” ของใครก็ตามที่ต้องการจะเริ่มต้นทำความรู้จักกับ “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือที่เราจะเรียกใหม่ด้วยชื่อที่ดงามว่า “อุษาคเนย์” หรือ “สุวรรณภูมิ”
5. ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 นี้ เราได้แก้ไขสำนวนแปลและตัวสะกดการันต์ให้ทันสมัยขึ้นในหลายต่อหลายจุด และได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์เพ็ชรี สุมิตรที่ช่วยแก้ไขขัดเกลา ได้รับความร่วมมือจากคุณสมถวิล ลือชาพัฒนาพร ที่ทำหน้าที่ในการเป็น “บรรณาธิการต้นฉบับ” (copy editor) ที่ช่วยให้หนังสือมีมาตรฐานมากขึ้น (พร้อมด้วยดรชนันต์คำ และพร้อมด้วยความช่วยเหลือพิเศษจากอีกครั้งชีวิตของเธอคือ คุณสง่า) เราได้รับช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ในวงวิชาการอีกมากมายมหาศาล ไม่ว่าจะ เป็นไทยหรือเทศ ที่ช่วยเพิ่มเติมข้อมูล คำแปล ตัวสะกด การออกเสียง และรูปภาพประกอบ ที่ไม่สามารถจะเอ่ยนามได้ครบถ้วน และที่สำคัญอย่างยิ่งคืองบประมาณในการจัดพิมพ์ใหม่จากมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ ซึ่งต้องขอขอบคุณเป็นพิเศษในโอกาสนี้ด้วย

ตลิ่งชัน ธนบุรี

20 สิงหาคม 2549

ประวัติศาสตร์ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม ๑

แต่ง
ตี.จี. อี. ฮอลล์

แปล
คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณอยุธยา·ชูสิริ จามรมงคล
เพ็ชรี สุมิตร·ม.ล.รสสุคนธ์ อิศรเสนา
วิลาสวงศ์ พงศะบุตร·เพ็ญศรี ดัก
แถมสุข นุ่มนนท์·ศรีสุข ทวีชาประสิทธิ์

บรรณาธิการ
ชาญวิทย์ ภาษตรศิริ·อานันท์ กาญจนพันธ์

